

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Sürdürülebilir Kalkınma için Sürdürülebilir Sivil Toplum Diyaloğu Projesi

Sürdürülebilir Kalkınma Konusunda Avrupa Birliği İyi Uygulamaları Kitapçığı

Bu kitapçığın amacı, Avrupa Birliği'nin sürdürülebilir kalkınma alanında iyi uygulamalarını yaymaktır. Kitapçık özellikle AB politikaları, düzenlemeleri, stratejileri, hedefleri, planlarına odaklanmakta aynı zamanda yerel uygulamalar ve başarı hikayelerinden de örnekler vermektedir. Nihai hedef, STK'ların Avrupa Birliği üyeliği sürecine dahil olmalarını ve katkı sunmalarını sağlamaktır. Bu kapsamda, özellikle çevre konusunda farkındalığı ve algıyı arttırmak, AB üyelik sürecinin günlük hayatlarımıza yansımaları örneklerle açıklamak amaçlanmaktadır. Kitapçık, SCSD-SD projesinin başarıyla yürütülen aktiviteleri; Roma ve İzmir'de yapılan Sivil Toplum Diyaloğu toplantıları, İzleme kitapçığı oluşturulmasını sağlayan İzleme Çalışmaları'ndan yararlanmaktadır.

Photo by Gustavo Quepón on Unsplash

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

İçindekiler

1. Hava Kalitesi	3
Mevzuat	3
Hava Kalitesi Veri ve Raporlama	4
Yerel ve İyi Uygulamalar	4
2. Su	6
Mevzuat	6
Veri ve Raporlama	6
İyi Uygulamalar	7
3. Atık Yönetimi	8
Mevzuat	8
Veri, yerel ve iyi uygulamalar	10
4. Doğa ve Biyo-Çeşitlilik	12
Mevzuat ve İyi Uygulamalar	12
5. İklim	13
AB İklim Politikaları	13
Düzenlemeler	14
Yerel ve İyi Uygulamalar	15
6. Yenilenebilir Enerji Sistemleri ve Enerji Verimliliği	16
Mevzuat	16
Hedefler	16
Enerji Verimliliği'ni geliştirmek için politikalar	18
Yerel ve İyi Uygulamalar	19

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

1. Hava Kalitesi

Mevzuat

2013 Temiz Hava Politika Paketi:

2013'te AB'nin Hava Kalitesi Yönetimi Bölgelerinin 3 tanesinden fazlası PM10 değer limitlerinin üzerine çıktı, çeyrek bölümü de NO₂ değerlerini aştı. 17 Üye Ülke, PM10 değerlerine uymaması nedeniyle ihlal işlemlerine maruz kaldı.

Paket, Avrupa için Temiz Hava Programını içeriyor ve 2020, 2030 hedeflerini belirliyor:

a) 2020:

- Var olan AB mevzuatının etkin bir şekilde yürütülmesi ve 2020 yılına kadar var olan hava kalitesi standartlarına erişilmesi(Art. 2.2)
- Yerel seviyede: AB Komisyonu'nun, 2014-2020 Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonları (ESIF) konusundaki teklifi özellikle kırsal bölgeler için hava kalitesi içeriğini kapsıyor. Hava kalitesi sıkıntısı yaşayan Üye Ülkeler, bölgeler ve şehirler bu fonlardan faydalanma ve hava kirliliğini azaltma konusunda teşvik ediliyor. (Art. 2.2.2).
- Temel hava kirliliğinin beklenen gelişimi ise, 2030 yılına kadar var olan mevzuatın tam anlamıyla etkin bir şekilde yürütülüyor olması:
  - **-40% Sağlığa olan etki** (parçacıklı madde ve ozon sebebiyle premature ölümler);
  - **-22% Ekosistemin ötrofikasyon limitlerini aşması.**

b) 2030:

AB Komisyonu tarafından kaynağında emisyon azaltımı konusunda ek AB aksiyonları öngörüldü:

- *Ulusal Emisyon Tavan Değerleri Direktifi*'nin gözden geçirilmesi – ulusal emisyon azaltımı yükümlülüklerinin uygun maliyetli olması.
- Var olan kaynakların kontrolü konusunda tam potansiyele geçilmesi: Endüstriyel emisyonlar, Ekotasarım, ve Kara Yolu dışında kullanılan hareketli makineler.

Photo by JuniperPhoton on Unsplash

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Orta dereceli Yanıcı Tesisler konusunda direktif teklifi
- Tarımdaki amonyak emisyonu ile ilgili önlemler
- Nakliyattan kaynaklanan emisyonların kontrolü.

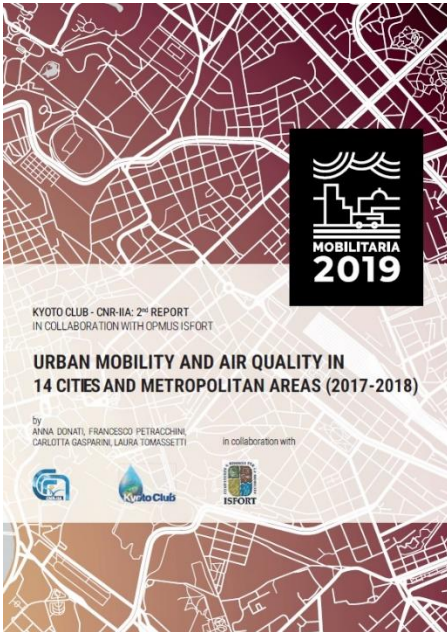
The new air policy objectives for 2030 relative to 2005 are: **-52% Health Impacts; -35% Ecosystem area exceeding eutrophication limits.** 2030 yılı için yeni hava politikası hedefleri ise: -52% Sağlık etkisi; -35% ekosistemin **ötrofikasyon limitlerini** aşması

Hava Kalitesi Veri ve Raporlama

AB Üye Ülkeleri, halka ve diğer organizasyonlara belirli aralıklarla farklı kirleticiler konusunda bilgilendirme yapmak zorundalar. Avrupa Çevre Ajansı (EEA) tarafından yönetilen **Avrupa Hava Kalitesi Portalı**, AB'deki hava kirleticileri konusunda birçok very tabanına sahip.

Yerel ve İyi Uygulamalar

a) Mobilitaria Raporları 2018 ve 2019 (İngilizce)

• Kyoto Club'ın Sürdürülebilir Hareketlilik Çalışma Grubu, CNR-IIA – Ulusal Araştırma Konseyi ve Atmosfer Kirliliği Enstitüsü'nden de uzmanlar ile birlikte MobilitAria Raporunu yayınladı. Doküman, İtalya'daki 14 ana kentsel alandaki hava kalitesi trendi konusunda kapsamlı bir çerçeve çiziyor.

MobilitAria 2019 versiyonunda, OPMUS – ISFORT'nun Sürdürülebilir Kırsal Hareketlilik Politikaları Gözlemevi – Ulaşım Eğitim ve Araştırma Enstitüsü'nden yararlanmıştır

2019 raporunun İngilizcesine bu link üzerinden ulaşabilirsiniz:

<https://www.kyotoclub.org/news-in-english/2019-ott-07/urban-mobility-and-air-quality-in-14-cities-and-metropolitan-areas-2017-2018/docId=9293>

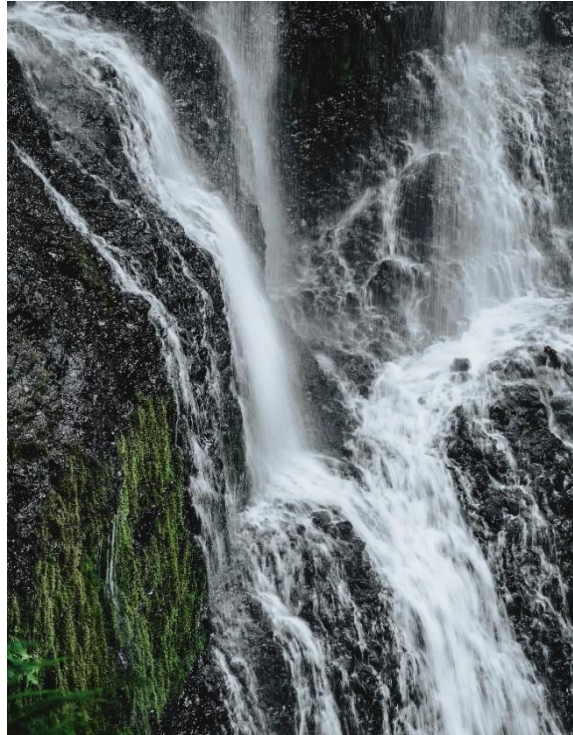

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

b) Avrupa Hareketlilik Haftası

2002 yılından bu yana AVRUPA HAREKETLİLİK HAFTASI, temiz hareketlilik ve sürdürülebilir ulaşımı destekleme yoluyla halk sağlığını arttırmak amacıyla düzenleniyor. Kampanya şehir sokaklarının rollerinin keşfedilmesi ve hava kirliliği gibi kentsel zorluklar ile mücadele edilmesini sağlıyor. Şasabalar ve şehirler bu kampanyaya dahil olarak Avrupa'daki daha temiz ulaşım seçenekleri ve hareketlilik konusunda ilerlemeye katkı sağlayabiliyor.

Yerel otoriteler, yeni ulaşım olanaklarını test etmek ve halktan bu konuda geri dönüş alma konusunda teşvik ediliyor. Bu aynı zamanda yerel paydaşların bir araya gelerek hareketliliğin farklı boyutlarını, hava kalitesini, araç kullanımı konusunda inovatif çözümleri yeni önlem ve teknolojileri de tartışmalarına olanak sağlıyor.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

2. Su

Mevzuat

- a) İçme Suyu Direktifi¹: en son 31/01/2018'de güncelenen direktif, insan tüketimi için su kalitesini içeriyor.
- b) AB Su Çerçevesi Direktifi² (WFD): Avrupa sularını nehir havzasında temizlemeye odaklanıyor. WFD, 2000 yılında yürürlüğe girdi ve net zaman sınırları belirliyor:
- 2015: Çevresel hedefleri karşılamak; ilk yönetim devresi bitimi; ikinci nehir havzası yönetim planı.
  - 2021: İkinci yönetim devresi bitimi
  - 2027: Üçüncü yönetim devresi bitimi

Bu Direktif, yüzey ve yeraltı sularının iyi bir şekilde bakımını ve her iklim değişikliği adaptasyon planı için dayanakları belirliyor. İtalya, AB Üye Ülkelerinden biri olarak iklim değişikliğinden en çok etkilenen ülke – Avrupa Yoğun Hava Veritabanı'na göre 2019'un başkarından itibaren, 1.543 yoğun hava olayı kaydedildi. 1999'da bu rakam 17 idi ve WFD'nin iyi yürütülmemesinin de etkisiyle son yıllarıda oluşun yoğun yağışların ve sellerin çok fazla zarara yol açtığını kanıtlıyor.

- c) Kırsal Atık-su Yönetimi Direktifi: son olarak 12/02/2019'da güncellendi.

Veri ve Raporlama

Vatandaşların katılımı: WFD CIRCABC³ bilgi değişim platformu

Komisyon, yüksek bilgi değişimi sağlamak ve uzman gruplar arasındaki bilgi alış verişini arttırmak amacıyla "CIRCA" adında bir platform oluşturdu. Bu platformun adı daha sonar "CIRCABC" olarak değişti.

CIRCABC, "Kurumlar, Sektör ve Vatandaşlar için İletişim ve Bilgi Kaynağı Merkezi" olarak tanımlanıyor ve Avrupa Komisyonu tarafından sağlanan web tabanlı bir platform.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31998L0083>

² https://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/index_en.html

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

İyi Uygulamalar

Daha önce de belirtildiği gibi, İtalya en çok bilinen iklim değişikliği yaşıyan bölge. İklim Değişikliği etkileri İtalya topraklarını çok fazla etkiliyor ve su yönetimi en çok tartışılan başlıklardan biri. AB Su Direktifleri'nin daha etkin yürütülmesi konusunda bir kampanyaya başlatıldı ve bu kampanya çok başarılı oldu. Buraya bu konudaki 2 örneği ekledik:

a) #SuKoruma Kampanyası

Bir Sivil Toplum Kampanyası Örneği: The #SuKoruma Kampanyası

#SuKoruma, bir sivil toplum kuruluşu liderliğinde yürütölen, Avrupa'nın akarsu, göl ve sulak alanları konusunda halka çağrıda bulunan bir kampanyadır. Tüm bu alanları koruyan güçlü bir kanunu da içerir. Kampanya halk tarafında başarıyla sonuçlanmıştır fakat önerilen kanun Komisyon tarafından Su Çerçevesi Yönetmeliğine dahil edilmemiştir.

Avrupa'da nehirlerin, göllerin, boruların ve sulak alanların %60'ının sağlıklı olmadığı ve WFD standartlarına uymadığı belirlendi. İtalya'da – WWF İtalya'ya göre – gözlenen 7494 nehrin sadece %43'ünün "iyi ekolojik sağlıkta", %41'inin bunun altında ve %16'sının sınıflandırılmadığı açıklandı. 347 gölden ise sadece %20'si WFD gerekliliklerine uyuyor. Kampanya, vatandaşlar ve paydaşlar için seslerini duyurmak adına bir platform oluşturdu – 375,000 vatandaş Avrupa Komisyonu tarafından WFD'yi savunma konusunda dikkate alındı ve Avrupa Birliği tarihinde mevzuat konusunda en fazla ses getiren olay oldu.

İtalya'dan, Yaşıyan Nehirler Koalisyonu'nun bir üyesi olarak Kyoto Club da #SuKoruma kampanyasına destek verdi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

3. Atık Yönetimi

Mevzuat

a) Direktif (AB) 2018/851

Bu direktif, Direktif 2008/98/EC üzerinde atıkların toplanması, ulaştırılması, dönüştürülmesi vey ok edilmesi konusunda değişiklikler sunuyor:

- Atık yeniden kullanımı ve geri dönüştürülmesi konusundaki hedeflerin artırımı:

Specific targets for packaging		
	By 2025	By 2030
All packaging	65%	70%
Plastic	50%	55%
Wood	25%	30%
Ferrous metals	70%	80%
Aluminium	50%	60%
Glass	70%	75%
Paper and cardboard	75%	85%

- Direktif 2008/98/EC kapsamında hayvan besini olarak kullanılan maddelerin ortadan kaldırılması;
- Yeni tanımların eklenmesi;

- Atık koşul ve gereklilikleri için değişikliklerin yapılması;
- Atık toplanması ve ayrıştırılması için muafiyetlerin tanımlanması;
- biyo-atık ayrıştırma tesislerinin kurulması;
- Tehlikeli atık ayrıştırma tesislerinin kurulması; ve
- Kayıt tutma gerekliliklerinin güncellenmesi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Direktif aynı zamanda belediyelere ait atıkları konusunda da yeni hedefler belirliyor:

- 2025 yılına kadar, belediyeye ait atıkların yeniden kullanımı ve geri dönüştürülmesi konusunda ağırlığa göre minimum %55 artış;
- 2030 yılına kadar, belediyeye ait atıkların yeniden kullanım ve geri dönüştürülmesi konusunda ağırlığa göre minimum %60 artış; ve
- 2035 yılına kadar ise, belediyeye ait atıkların yeniden kullanım ve geri dönüştürülmesi konusunda ağırlığa göre minimum %65 artış.

b) Plastikler için Avrupa Stratejisi

Ocak 2018'de kabul edilen Döngüsel Ekonomide Plastikler için Avrupa Stratejisi, Avrupa'da plastik ürünlerin tasarımı, kullanımı, üretimi ve geri dönüştürülme yollarını değiştirecek. Plastik ürünlerin daha iyi tasarımı, daha fazla plastik atık geri dönüştürülme oranları, geri dönüştürülmüş plastikler için piyasayı da canlandıracak daha iyi ve daha kaliteli geri dönüştürme yolları. Plastik endüstrisine daha fazla değer ve rekabet katacak bir strateji.

Avrupa Birliği Konseyi ve Avrupa Parlamentosu tarafından 5 Haziran 2019'da yayınlanan Yönetmelik 2019/904 özellikle su ortamında ortaya çıkan tek kullanımlık plastik ürünlerin azaltımını hedefliyor. Aynı zamanda da yenilikçi iş modelleri, ürünleri ve metaryelleri döngüsel ekonomiye dönüşümünü destekliyor. 2 Temmuz 2019'da yürürlüğe giren Yönetmelik, sahilleri, Avrupa'daki denizleri ve av alanlarını en çok kirleten ve plastik içeren maddeleri ele alıyor. Bu maddeler, deniz çöplerinin %77'sini oluşturuyor.

c) Direktif 2019/904

Bu direktif doğrultusunda alınan ana önlemler:

- Gıda ve içecek bardakları için kullanılan konteynırların tüketimini azaltma konusunda önlemler.
- Tek kullanımlık plastic pazarlamasına sınırlandırmaların getirilmesi ve alternative benzerlerinin teşvik edilmesi.
- Farkındalık artırma konusunda tedbirler alınması ve atık yönetimi, atık değerlendirme maliyetlerinin de önüne geçilmesi amacıyla piyasaya düşmeden sorumlulukların üreticiye verilmesi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Doğru atık bertarafı konusunda halkı bilgilendirici etiketler konusunda zorunluluklar getirilmesi.
- Ürün tasarımı ile ilgili tedbirlerin alınması (örneğin içecek Őişelerinin yanında bardak veren ürünler gibi)

Her üye ÷lke, 3 Temmuz 2021'e kadar yeni kuralları uygulamaya geçirmek zorunda. Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan verilere göre, yeni direktif sayesinde ciddi bir çevresel ve ekonomik kazanım gerçekleŐecek:

- 3.4 milyon ton CO2 emisyonu eŐdeđerinde içerik bertaraf edilmiŐ olacak.
- 2030 yılına kadar 22 milyar € değerinde çevresel zarar azaltımı gerçekleŐecek.
- Tüketiciler için 6.5 milyar € tasarruf yapılmıŐ olacak.

Veri, yerel ve iyi uygulamalar

a. İtalya'da döngüsel ekonomi

İtalya'da Döngüsel Ekonomi (Economia circolare in Italia)
2018 yılında , CONAI'nin paket geri dönüşüm sektörü, CIAL, COMIECO, COREPLA, RICREA ve CAP Group tarafından resmedilen su sektörü tarafından desteklenen bir alıŐma.

Bu alıŐma, İtalyan ekonomisinin Avrupa'da kaynakların üreticiliği ve geri dönüşüm kapasitesinin nasıl geliŐtiđini gösteren İtalya'daki ilk çalıŐmadır. Bazı rakamlar:

- 2017 yılında İtalya'daki döngüsel ekonomi 575.000 iş gücü ile 88 milyar euro gelir elde etmiŐtir.
- İtalyan ekonomisindeki ikincil hammadelerin geri dönüşümü, yaklaşık 14,6 toplam ulusal emisyonu eŐdeđer 58 milyon ton CO2 tasarrufuna yol açabilir.

a) Biyo-ekonomi – Novamont³ MATER-BI

Novamont, biyoplastik sektörü ve biyo kimyasalların geliştirilmesi konusunda öncü İtalyan bir Őirkettir. İnovasyonları, su kalitesi ve toprak ile ilgili belirli çevresel endiŐeler çözmek

³ <https://www.novamont.com/eng/company-profile>

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

adına tasarlanmış ürünlerin ve gıda üretimi ile rekabette olmayan yerel endüstriyel alanlar ve tarımsal değer zincirine dayanan döngüsel biyo ekonominin sonuçlarıdır. *MATER-BI* ise toprakta çözünebilir ve gübreleşebilir biyo plastikler konusunda Novamont'un geliştirdiği yenilikçi bir ailedir: Organik atığın çöp sahalarından alınarak compost edilmesine yardımcı olur ve erozyon nedeniyle oluşan kayıplar için çok değerli bir araçtır. Toprakta çözünebilir biyo plastikler, çevrede dağılma riski taşıyan uygulamalar için uygundur.

b) Atık Azaltımı için Avrupa Haftası⁴

Atık Azaltımı için Avrupa Haftası, sürdürülebilir kaynak ve atık yönetimi konusunda farkındalık artırma çalışmalarının desteklendiği bir girişimdir. Bu hafta, birçok kurum ve kişiyi çalışmalara dahil olmak konusunda teşvik eder. (kamu kurumları, sivil toplum ve vatandaşlar)

Ana özellikleri:

- Yılın bir haftasında farkındalık artırma çalışmalarının koordinasyonu;
- Okullar, işler, yönetim/kurumlar ve vatandaşlar için hedef gruplara yönelik iletişim araçları geliştirmek;
- Her yıl için belirli bir atık önlemi konusunda Tematik Odak Noktası geliştirmek ve tanıtımını yapmak;
- Avrupa Temizlik Günü'nün geliştirilmesi ve denemesi: "Haydi Avrupa'yı temizleyelim".

Flyer of the initiative

⁴ <https://www.ewwr.eu/en>

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

4. Doğa ve Biyo-Çeşitlilik

Mevzuat ve İyi Uygulamalar

Vahşi hayvan ve bitki doğal yaşam alanı korunması üzerine 92/43/EEC Konsey Direktifi:

- Bu direktif, dünyada korunan alanların koordine edilmesi ile ilgili en büyük ağ olan "Natura 2000" ağını ortaya koyar. It sets up the 'Natura 2000' network, the largest coordinated network of protected areas in the world.

a) Natura 2000 aęı⁵

Natura 2000, AB'nin %18 kara ve 250.000 km²'lik deniz alanını – AB deniz bölgesinin neredeyse %6'sını kapsar.

Kara ve deniz olarak AB'nin 28 ülkesine yayılır. Ağın amacı, Avrupa'nın en değerli ve tehdit altında olan tür ve habitatlarının daha uzun süre hayatta kalmasıdır.

Natura 2000 İzleyicisi⁴ tüm Natura 2000 alanlarını gösteren online bir araçtır. Belirlenmiş türler ve habitatları, popülasyon boyutları konusundaki verileri ve korunan bölge statüsündeki yerleri gösterir.

Vatandaşların günlük yaşamlarına olan potansiyel etki:

Natura 2000, doğa rezervleri konusunda ve tüm insani aktivitelerin dışlandığı katı bir sistem değildir. Korunan doğal alanları içerse de geri kalan alanların çoğu muaf tutulmuştur. Natura 2000 alanlarının korunması ve sürdürülebilirliğine olan yaklaşım daha geniştir ve çoğunlukla doğada çalışan insanlara da odaklanmaktadır. Fakat Üye Ülkeler, alanların hem ekonomik hem ekolojik olarak sürdürülebilir bir şekilde yönetileceğini de garanti etmek zorundadır.

⁵ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Bu direktif AB'nin yürürlüğe giren en eski direktiflerinden biridir ve küresel düzeyde temsil kabiliyeti vardır. Bu yüzden Türkiye'deki durum konusunda da biraz bilgi vermenin doğru olacağını düşündük, Türkiye'deki mevzuat buna hemen uyumlaştırılmaya başlanmıştır bu şekilde etkisini daha net görebiliriz.

SCSD-SD İzleme Raporu'nda da altı çizildiği gibi, Yaşam Alanları ve Kuşlar Direktifi altında listelenen habitatlar ve türler Türkiye'de de belirlenmiştir. Fakat Türkiye'deki doğa koruma, ulusal biyo çeşitlilik ve eylem planı henüz uyumlaştırılmamıştır. Sulak alanlar, ormanlar ve doğal sit alanlarının planlaması ve inşası konusundaki düzenlemeler de mevzuat ile uyumlu değildir. Natura 2000 alanları için kurumsal bir çerçeve çizilmeli ve kaynaklaştırılmalıdır. Özellikle hidroenerji ve madencilik konusundaki yatırımlar da doğa koruma kapsamındaki zorunluluklara uyulmalıdır.

Bugün, Türkiye'deki korunan alanlar toprağın %7.2'sini kapsamaktadır.

5. İklim

AB İklim Politikaları

a) Paris Anlaşması

Avrupa Komisyonu'nun, 25 Şubat 2015 tarihinde Enerji Birliği paketi ile aynı anda sunulan Paris Protokolü – 2020 ötesinde iklim değişikliği ile mücadele için ayrıntılı plan - iletişiminde söylenen COP21 için AB'nin pozisyonu konusundaki önerisidir. Ekim 2014 yılındaki Avrupa Konseyi'nde AB liderleri tarafından iklim ve enerji konusundaki 2030 hedeflerinin aksiyona dökülmüş halidir. 6 Mart 2015 tarihinde AB, ulusal olarak belirlenen katkısını açıklamıştır.

Photo by William Bossen on Unsplash

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

b) İklim Finansı

AB, uluslararası iklim finansına en fazla katkıda bulunan birliğidir: 2017'de halkın parasının 20.4 milyar eurosu. Bu miktarın en az %20'lik kısmı iklim ile ilişkili faaliyetlere adanmıştır.

c) AB İklim Eylemi

2014-2020 arasındaki AB bütçesinin en az %20'si – 180 milyar euro kadar – iklimi korunmasına harcanmalıdır. Aşağıdaki miktarlar AB ülkelerinin toplam fonudur:

Programme	2014-2017			
	2014	2015	2016	2017
Total EU Budget	118.054,4	158.606,8	151.498,4	154.507,1
Climate Change finance	16.098,3	27.451,8	31.738,1	29.792,9
Share of climate	13,6%	17,3%	20,9%	19,3%

d) İklim değişikliğine uyum:

Avrupa Komisyonu, AB Uyum Stratejisi'ni benimsemiş ve tüm üye ülkelerinin de 2017 yılına kadar iklim değişikliğinin kaçınılmaz etkileri doğrultusunda ulusal planlarını hazırlamalarını istemiştir. Bugün itibariyle, 28 ülkenin 25'i Ulusal Uyum Stratejileri'ni (NAS) açıklamıştır.

Örneğin bu stratejiler şu tedbirleri içerir:

- Daha az su harcama
- Bina düzenlemelerine uyum
- Sel savunmaları inşa etme
- Kurak iklimlerle daha rahat başa çıkabilen ekinler geliştirme

Türkiye de 2011 yılında Ulusal İklim Değişikliği Uyum Strateji ve Eylem Planı'nı sunmuřtur⁴.

Düzenlemeler

- AB'nin emisyon ticareti sistemi, endüstrideki seragazı emisyonlarını en aza çekmek adına kilit bir araçtır.
- AB ülkeleri'nin rüzgar, güneş, biyogaz gibi yenilenebilir enerjileri, yeşil enerji hedeflerine ulaşmak amacı ile desteklemesi beklenmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- AB ülkeleri, binalarda ve endüstride ekipman ve araçlar konusunda enerji verimliliğine giderek enerji harcamasını azaltmalıdır.
- Araç üreticileri, yeni araçlarda ve minibüslerde CO2 emisyonlarını azaltmalıdır.

AB, 2020 ve 2030 için kilit hedeflerini belirlemiştir:

- 1990 yılına kıyasla 2020'ye kadar seragazi emisyonlarında %20 azaltım.
- 1990 yılına kıyasla 2030 yılına kadar seragazi emisyonlarında en az %40 azaltım.

Son olarak, 1990 yılına kıyasla 2050 yılında %80-95 arasında bir azaltım hedefleniyor.

Yerel ve İyi Uygulamalar

a) BLUE AP – Dirençli bir Şehir için Bologna Yerel Kentsel Çevre Uyum Planı⁶

BLUE AP, 2015 yılında sona eren Bologna Belediyesi İklim Değişikliği Uyum Planı'nın yürütülmesi için yapılan bir LIFE+ projesidir. Proje, şehrin daha dirençli olması ve iklim değişikliğini karşılayabilmesi için alınan yerel önlemlerin denemesini yapar. Proje, orta ölçekli İtalyan şehirleri tarafından da kullanılabilir benzer adaptasyon planları için yararlı bir rehber oluşumuna da önderlik yapmıştır. Bologna, iklim değişikliğini uygun ve yaratıcı araçlarla karşılayan İtalya'daki pilot şehirdir.

Proje, şu çıktıları üretmiştir (belgeler):

- En hassas bölgelerin analizi ile Bologna Yerel İklim Profili.
- Adaptasyon İyi Uygulamaları Listesi
- Bologna Yerle İklim Değişikliği Uyum Stratejisi.

b) Elden Çıkarma

Fossil Free⁷, fosil yakıtlardan kurtulmaya yönelik çalışan kampanya ve kampanya yürütücülerinin uluslararası ağıdır. Her kampanya ayrı ayrı yürütülür ve kendi yerel içeriklerine göre farklı bakış açıları içerirken, kampanyaların büyük bir çoğunluğu kurumlara şunları söyler:

- Fosil yakıt şirketlerine yapılan yeni yatırımları dondurun.
- 5 yıl içinde irek sahip olunan ya da birleşilen, fosil yakıt içeren özkaynakları ve şirket tahvillerinden kurtulun.
- Fosil yakıt sponsorluklarını bitirin.

⁶ <http://www.blueap.eu/site/en>

⁷ <https://gofossilfree.org/divestment/>

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Son g¼ncellemeler: 1176 kurum, 12,02 trilyon dolarlık, 58.000 kişiden fazlası da 5.2 milyar dolar yatırımdan kurtuldu. İtalya'da yapılan benzer kampanya #DivestItaly⁸.

6. Yenilenebilir Enerji Sistemleri ve Enerji Verimliliği

Mevzuat

- Yenilenebilir Enerji Direktifi ve Enerji Verimliliği Direktifi: bu direktifler, AB'nin 2020 yılına kadar yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusundaki hedeflerini ortaya koyar.
- Ulusal Yenilenebilir Enerji Eylem Planları 2020: Bu plan, AB ¼lkelerinin 2020 yenilenebilir enerji hedeflerini karşılamaları için oluşturulmuş bir plandır.
- Destek D¼zenlemeleri: AB ¼lkeleri için, yenilenebilir enerji tasarımı ve reform konusunda bir rehberdir.

Photo by Martijn Baudoin on Unsplash

Hedefler

a) Yenilenebilir Enerji Kaynakları:

- 2020: AB'nin orijinal Yenilenebilir Enerji Y¼netmeliđi (2009/28/EC), 2020 yılına kadar enerji t¼keticiminin %20'sinin yenilenebilir enerjiden karşılanması konusunda hedefleri ortaya koyar. Bunu başarmak için, AB ¼lkeleri 2020 yılı için kendi ulusal yenilenebilir

⁸ <http://www.divestitaly.org/>

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

hedeflerini belirledi, Malta'da %10 İsveç'te %49. Aynı zamanda her ülke 2020 yılına kadar taşıt yakıtlarının en az %10'unun yenilenebilir enerjiden sağlamak zorundadır.

- 2030: Aralık 2018'de yenilenen Yenilenebilir Enerji yönetmeliği (2018/2001) yürürlüğe girdi. Bu yönetmelik, AB 2030 için en az %32'lik yenilenebilir enerji hedeflerini ortaya koyar.

Bu yeni yönetmelik, temiz enerji geçişi ve seragazi salınımları azaltımı konusunda Paris Anlaşmasında belirtilen hedefin gerçekleşmesi konusunda AB'ye yardıma olanak tanıyan yasal bir çerçeve ortaya koyan Avrupalılar için Temiz Enerji Paketi'nin bir parçasıdır.

c) Enerji Verimliliği:

2020: 2012'de, Enerji Verimliliği Yönetmeliği 2012/27/EU kapsamında AB, 2020 yılı için %20 enerji tasarrufu hedefi koydu – bu da 400 elektrik santralini kapatmak anlamına geliyor.

2030: Aralık 2018'de, revize edilen Enerji Verimliliği Yönetmeliği yürürlüğe girdi, bazı hükümler güncellendi ve bazı yeni elementler tanıtıldı. Bunların yanısıra, %32,5'luk 2030 enerji verimliliği hedefleri konusunda bir başlık oluşturuldu.

Yeni hükümet kuralları kapsamında, Üye Ülkeler 2018 yılı sonuna kadar 10 yıllık Ulusal Enerji & İklim Planlarını oluşturmalı, bu planlar da 2030 enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji hedefleri konusunda nasıl çalışılacağını içermeli. Komisyon, bu taslak planları inceliyor ve eğer ulusal katkılar 2030 AB hedeflerini karşılamaya yetmezse önerilerini 2019 Haziran ayına kadar sunacak.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Enerji Verimliliği'ni geliştirmek için politikalar

AB, Avrupa'daki enerji verimliliğini geliştirmek adına birçok tedbir ortaya koymuştur:

- Ulusal enerji satışlarında yıllık %1.5 düşüş.
- AB lkelerinde merkez hkmetlerin sahip olduğu ya da tarafından kullanılan binalarda en az %3 enerji verimliliği odaklı renovasyonlar yapılması.
- Binaların satışı ya da kiralanmasında zorunlu enerji kimlik belgeleri bulunması.
- Ketıllar, ev araç gereçleri, ışıklandırma ve televizyon gibi aletlerin etiketlenmesinde minimum enerji standartları getirilmesi (eko tasarım).
- AB ye ülkelerinin her 3 yılda bir Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planlarını hazırlaması.
- 2020 yılına kadar elektrik için 200 milyon, gaz için 45 milyon akıllı sayacın kapatılmasının planlanması.
- Büyük şirketlerin en az 4 yılda bir enerji denetimleri geçirmesi.
- Tüketicilerin gerçek zamanlı ve geçmiş enerji tüketimleri konusundaki verilere hızlı ve kolay erişiminin sağlanması konusunda haklarının korunması.
- Komisyonun, enerji verimliliğinde iyi uygulamalar konusunda rehber yayınlaması.

Photo by Murat Onder on Unsplash

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Yerel ve İyi Uygulamalar

a) EUASE and eceee

*Enerji tasarrufu için Avrupa Anlaşması (EU-ASE)*⁹ Aralık 2010'da düzenlenen Birleşim Milletler İklim Değişikliği Konferansı'nda (COP16) oluşturuldu. Bu anlaşmanın taraflar ve ortaklarından bazıları, Avrupa'nın öncü çok uluslu şirketleri, Avrupalı siyasetçiler ve Avrupa'dan enerji verimliliği kampanya yürütücüleridir.

EUASE'nin görevi:

- Enerji verimliliği alanında faaliyet gösteren ve ilişkili tüm endüstriyel sektörleri bir araya getiren ve temsil eden Avrupa iş organizasyonu gibi çalışmak;
- Enerji verimliliği için teknoloji geliştirme ve piyasa çözümlerini, enerji verimliliği gelişimleri oranını her yıl en az %3 arttırmaya odaklı şekilde kullanmak;
- Paris Anlaşması doğrultusunda, enerji verimliliği ve uygun maliyetli dekarbonizasyona olanak sağlamak adına iyi işleyen bir AB mevzuatını yerine getirmek ve güçlendirmek;

Enerji verimliliğinin dekarbonizasyon çabaları ve yenilenebilir enerji kaynaklarına entegresine olanak sağlayacak siyasi bir gündem oluşturmak. Enerji Verimliliği Ekonomisi için Avrupa Konseyi – eceee, üye bazlı kar amacı gütmeyen bir kurumdur. Enerji verimliliği konusunda Avrupa'nın en büyük ve en eski kar amacı gütmeyen kuruluşudur. Kurum, kanıt bazlı bilgi ve politika analizleri üretir ve sağlar, işbirliği ve ağ oluşturmayı destekler. eceee üyeleri, kurum hedeflerini benimseyen sector temsilcileri, özel sector ve kamu kurumlarıdır.

Eceee. Yaz dönemi çalışmaları, atölye çalışmaları, sosyal medya, web sitesi ve bültenler aracılığı ile işbirliği ve koordinasyon sağlar.

⁹ <https://euase.net/>

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

b) Avrupa Sürdürülebilir Enerji Haftası

Avrupa Sürdürülebilir Enerji Haftası (EUSEW)¹⁰, Avrupa için güvenli enerji oluşturmak adına bir aylık faaliyetler serisidir. Kamu kurumları, özel şirketler, kar amacı gütmeyen kuruluşlar ve tüketicileri enerji tasarrufu ve temiz, güvenli ve etkin güç için yenilenebilir enerji için hareket etmeye yönlendirir.

Herkes bu haftada yer alabilir:

- *Enerji Günü* yaratarak ya da katılarak;
- *Sürdürülebilir Enerji Ödülleri* için yarışarak;
- Ağ Oluşturma Köyü'ne katılarak ya da sunarak;
- Politika Konferansı organize ederek ya da bir sunum gerçekleştirerek.

¹⁰ <https://www.eusew.eu/>

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Kyoto Club ve evreci Enerji Derneğ sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmaq zorunda değildir.

Ocak 2020 tarihinde basılmıştır.

